

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanjicah“ se plačuje za navadno tistop no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniskih ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu naročniku pa opravniku „Soče“, č. g. Andreju Tabaj-u Via Canonica N. 8 v St. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na so blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim so naročnine snižane, ako se oglase pri opravištvu.

Spet nekaj novega na naših gimnazijih.

Odkar je baron Gauč pri nas minister za bogočastje in uk, se je vvedla v našo šolo marsikatera novotarija. Pojasnilo za pojasnilom, dodatek za dodatkom dohaja iz njegovega kabineta šolskim oblastvom, tako da bo prvotno lice šolske postave kmalu popolnoma zaplatano.

Žalibog pa, da vkljubo vsemu priznanja vrednemu trudu njegovemu se ni do zdaj malo ali nič storilo, da bi se naše šolstvo korenito predrugačilo in povzdignilo, akoravno se kaže na njem toliko pomanjkljivega. Vse reforme zadevajo več ali manj le zunanjo, nebitveno stran. Kaker smo rekli: vse je le krpanje stare šolske postave, s katero nas je pred dvajseti leti osrečil liberalizem. Država sploh nima moči niti razuma za idealniše šolstvo. Po njenem naziranju obstoji ves napredek šole in javne vzgoje v tem, da se jo kar mogoče oklene in ošari z novimi določbami, dodatki, novelami, pojasnili. Čim bolj je vse privezauo na paragrafe in številke, tem točniše se vrti stroj državnega šolstva.

Ondan so se spet zbrali avstrijski šolniki na Dunaji, da bi se pod predsedstvom učnega ministra posvetovali, kako bi se dalo kaj prevstrojiti, oziroma zboljšati na naših gimnazijih.

Veliko gotovo dalo bi se. In človek je res pričakoval, da se bo enkrat storil prvi, odločen korak k nadaljnim preuredbam, ki bi imele počasi oprostiti gimnazij iz duha moreče šablone, v kateri se vica vže toliko časa.

Toda pri nas se ni še prišlo tako daleč, da bi se vsaj deloma spoznala zla, za katerimi boleljajo naše srednje in više šole, zla, ki delajo naše šolstvo tako neplodovito in neporabno za življenje.

Šolska gospoda na Dunaji niso tudi ta pot smatrali nič drugega za nujniše, nego z nova vrediti učenje — fizike in kemije na gimnaziji. Res, tudi mi bi to učenje drugače vredili t. j. odpravili bi vsaj polovico tiste matematike in fizike, ki se sedaj uči na gimnaziji, ter nekoliko več ur odločili za učenje tistih predmetov, za katere je gimnazij pred vsem vstanovljen; dijake pa, ki čutijo potrebo po temeljitišem izobraženju v teh predmetih, bi poslali na realko, katera ima namen in nalogo mladino izobražati v realističnih strokah.

Ne pa tako učna konferenca na Dunaji; ampak nižji gimnazij dobi en semester več za fiziko, kemijo pa se bo učila en cel semester — pet mesecev! Pa tudi pri maturi se hoče strože gledati na fizično izobrazbo; doslej so se od mature v fiziki oproščali dijaki, ki so se je v poslednjih štirih semestrih pohvalno učili; odslej pa ne bo to zadostovalo, ampak oproščenje se bo dalo le izjemoma nekaterim izvrstnim fizikom.

Fizika in kemija tedaj prihajati po mnenji naših šolnikov čedalje važniši, neobhodniši. Celó neobhodniši nego verstvo. To se je namreč vže pred leti izbrisalo iz vrste maturinih predmetov. In da se nikaker še ne misli spet vvrstiti je, pojasnjuje nam pač nova reforma. Ne kaker da bi se ta reforma naravnost obračala proti verstvu, ampak ona je le nova koncesija realističnim težujam našega veka, kateri bi tudi z gimnazija, edinega še nekoliko idealnega zavoda državnega, počasi potisnil vse više, idealniše predmete ter nadomestil jih z realijami; najidealniši predmet je pa seveda vedno še verstvo.

Idealizem se tedaj potiska iz javne šole; in kaker se vmika idealizem, zavladuje reali-

zem. In prav to je, kar smo hoteli posebno poudarjati v tem članku.

Sveti apostelj pravi nekje: Duh je, ki oživlja, črka je mrtva. Da, mrtva je — dostavljamo mi — in ravno radi tega ne more vdihniti življenja. Take so realije — črka mrtva. Država pa nima sploh razuma za drugo, nego za realije. Naravno, in nihče ji ne sme zameriti. Saj država je poklicana, da povspešuje časi, telesni blagor svojih podložnikov. V to so pa realije: matematika, fizika, kemija, geografija, risarstvo itd. Ako tedaj državni minister s svojimi svetovalci skrbi za pomnožitev in temeljitišo učitev takih predmetov, dela le dosledno.

Vender pa ostane, kar smo rekli: država nima razuma za viši idealizem, in čim bolj pritiska na svoje prsi javno šolo, tem bolj izbrisuje z nje znak idealstva, zadušuje idealen znos. Tako se godi tudi z državnim gimnazijem.

Kjer pa ni ideje, kjer ni duha, tam ni tudi življenja, tam je mrtva črka, brezhoten mehanizem, pod katerega pritiskom vse odreveni.

In res, to lahko zapazujemo v državni šoli, ne da bi izvzeli „idealnega“ gimnazija. Nikaker. Na kakovost učenja se ne gleda malo ali nič, ampak edino le na količnost. Ne da bi se pred vsem pazilo na to, da dijaki umejo predmete jasno in temeljito, temuč skuša se jih obložiti z ogromnim, vsakovrstnim materijalom, kateri se jim vliva in baše v dušo od vseh strani. V državni šoli vadi se in omikuje le spomin, razum malo, volja in srce nič.

In šolski predmeti, kako se režejo in delijo vbogim dijakom! Sukno se nari po vatlih, šolski predmeti pa in ves šolski napredek — po straneh. „Učili se boste toliko in toliko strani,“ „navadil sem se šest, sedem strani,“ „cel se-

LISTEK.

Cesar Jožef II. pa judovsko vprašanje.

Naš čas je čas samih vprašanj — brez odgovora. Imamo šolsko vprašanje, socijalno vprašanje, agrarno vprašanje, orientalsko vprašanje — slednjič: judovsko vprašanje.

Ravno te dni se je o Judih spet dosti govorilo, in konec vsega govorjenja in prepiranja je bil, da judovsko vprašanje ostane — vprašanje.

Te dni smo pa tudi obhajali stoletnico smrti blagega cesarja Jožefa II. In ravno to nas je napeljalo na misel, da spregovorimo nekoliko o Judih in vedno se vračajočem judovskem vprašanju.

Judovsko vprašanje je namreč ravno cesarju Jožefu delalo veliko skrbi in preglavice. Znano je, kako je Jožef želel državo gmotno povzdigniti; zato je hotel iz vseh podložnikov narediti koristne, delavne ude velike avstrijske družine.

Tudi z Judi je to namerjaval. Jud je rad brez stalne domovine, ne ostane predolgo na istem kraju, ampak se preseljuje iz dežele v deželo, kjer mu boljše kaže. Še celó stalnih imen in priimkov Judje nimajo radi. Ko to je opeharil, je bil še Izak, ko so ga pa prijeli, da bi ga tirali pred sodnijo, je vže Jakob. To je vedel cesar Jožef. Da bi jih torej navezal na stalna selišča, je zapovedal: „Vsaka judovska družina mora imeti svoj priimek, katerega ne sme več

premeniti in sicer pod kaznijo, ker je potrebno, da se privadijo na določeno imo, in se s tem vedno tudi podpišejo. Rabin naj točno vredujejo rodne in mrtvaške knjige.“

Za tistih časov so si tedaj naši Judje večinoma izbrali svoje priimke, od takrat imamo v Avstriji Hirsche, Steinerje, Rothschilde, Rosenbergerje itd.

Da bi jih pa cesar še bolj privezal k avstrijskim tlem, jih je hotel na vsak način pokmetiti. Leta 1787 jim je hotel dati polja v najem, določil pa, da morajo najeto ali lastno zemljišče sami obdelovati z judovskimi rokami.

Dotična določba od dne 15. januarja zapoveduje: „Konečno se morajo Judje, ki so odločeni za kmetijstvo, zavezati, da bodo kmetovali z lastnimi in judovskimi rokami; vender se jim dovoljuje, da se smejo do začetka, dokler se ne sposobijo za poljedelstvo, za tri prva leta posluževati za obdelovanje polja tudi krščanskih hlapcev.“

Kdor ni hotel biti kmet, je bila volja cesarjeva, da si izbere kako rokodelstvo. Dne 18. junija 1784. je pisal: „Namerjam to, da se poprimejo Judje kar mogoče poljedelstva iz drugih koristnih obrtov, da se naredi tako koristne ude državo.“

V istem vkazu je določil, da morajo vsi beraški Judje, ki bi se ne hoteli lotiti nobenega opravila, cesarstvo zapustiti po dveh letih.

Toda varal se je močno cesar Jožef meneč, da Jud se dà pohlevno vkleniti in privezati na njivo! Izrael je zadosti kopal in oral v starem zakonu. Ko so ga odpeljali v Babilon, se je navadil pohajati in denar menjavati. Od tistih časov se je judovska na-

rava prelevila in je ostala taka skozi vsa stoletja. Jud ni in neče biti za kmetijsko, in sploh za nobeno drugo ročno delo, kaker za prijemanje in menjavanje denarja.

Judje so se sicer hlastno poslužili novih pravic in olajšanj, katera jim je naklonil blagi cesar z najboljšim namenom, a ostali se vender kar so bili: butar in jarma, ki je žulil kristjanske državljane, so se skrbno ogibali, bogateli so in vživali v miru vse dobrote nove prostosti na kvir kristijanom.

Mej tem ko so kristijani krvaveli in padali v sedemletni vojski, v bojih s Turki, ko jih je morila kuga, so Judje mirno doma sedeli ter skrbno se izogibali vojaški postavi. V tem se Judje odlikujejo do novjših časov. Banijo se vedno dajati državi vojakov. Ko je leta 1859 vojska na Laškem zahtevala novih vojakov, jo je več tisočev judovskih mladeničev, ki so bili dorasli za nabiro, popihnilo iz Galicije čez mejo prepustivši kristijanom, naj vmirajo na bojišči za domovino. Vradni dunajski list od 22. julija 1859. je le iz enega okraja na Gališkem prinesel sto imen judovskih beguncev.

In tako se je cesarja Jožefa poskus z Judi ponesrečil popolnoma. Judovski življenj se je le še globokejše zaril v avstrijsko telo, tako da je začel še krepkejšo poganjati.

Glavni vzrok pa, zakaj ni mogla Jožefova vlada rešiti Judovskega vprašanja, ampak da so vse dotične določbe judovstvo le še bolj povspešile in vtrdile, je pač pred vsem, da so to vprašanje reševali z racijonalističnega stališča, ne pa s stališča božjega razodenja. Pretrgala se je vže s stariimi tradicijami,

mester vzeli smo dvesto, tristo strani! Taki in enaki stavki so prišli v modo v državni šoli. Čim večje je število strani, tem večji je napredek! In vsa učenost naših dijakov je navezana na strani. Znan je tako zvani lokalni spomin. V tem obstoji naša šolska omika; prestavi dijaku strani, prestavi mu stavke, tedaj ta razume vse pojme, vniči ga; iztrži iz šolske knjige liste, vnesel si mu vso učenost!

In kaj vidimo n. pr. na višem gimnaziju? V nalogah, katere izdelujejo dijaki, se kmalu ne bo več oziralo na drugo kakor na pravopis, misli, vsebina so — postranska reč; in če piše „dasa“, in ne več „daš“ — bodi dobro, če toliko teče — zrel boš vender, splohvalo bo odlično!

Rekli smo: črka je mrtva, knjiga je mrtva, in mrtva, odrevenela je vzgoja, iz katere je izginil oživljajoči duh. Duh ni navezan na črke, niti na knjigo, ampak se prosto giblje in dviga. Da se tedaj duševno življenje v naši mladini popolnoma ne vlenobi in vdaši, da ne dobimo iz šole brezhotnih strojev, mož brez prepričanja, brez načel, brez značaja, da ne dobimo rodu brez razuma, brez srca in volje, rodu brez idealov, da se tedaj naše razumnost in z njim ljudstvo, popolnoma ne pogreznemo v duševni nihilizem, bi svetovali, bi klicali tistim, katerim je izročeno naše šolstvo: ne oblagajte vender naših mladeničev na gimnaziji, kateri jim edini še odpira vhod iz niže čutnosti v nadčutni svet idealnosti, ne oblagajte jih še dalje z realijami, ampak začenjajte od njih odvažati realistični material, katerega ste jim toliko nagromadili, da jim jemlje vso sapo ter jim ne ostaja več časa niti moči težiti po idealih, brez katerih človek ni človek.

Naše ceste v državnem zboru.

Dunaj 27. februarja.

Pri razpravi proračuna za notranje ministerstvo v finančnem odseku dne 26. tek. m. se je oglašil dr. poslanec dr. Tonkli in je pri poglavju „Ceste“ blizu tako govoril: Vše celo vrsto let sem pri tej priliki povdarjal nujno potrebo, da bi se državne ceste v slovenakem delu Goriške dežele zravnila in primerno razširile ter delile zdatne podpore za izdelanje, zravnanje in razširjenje skladišnih cest. Priznati moram sicer, da se je primerno zravnila in razširila državna Koroška cesta ob Soči od Gorice do Kobarida; ali od tod zavira promet proti Bovecu stmi, ozki in nevarni Trnovski klanec, kateri je vže provzročil več nesreč in vže marsikaterega voznika vsmrti. Zato sem lani priporočal vladi, da bi pred vsem ta klanec zravnila in primerno avto v letošnji proračun postavila, kar pa pogrešam v letošnjem proračunu. S pohvalo sicer priznavam, da se je posta-

vila svota 15.000 fl. v proračun za zravnanje ceste med Srpenico in Zago, ali ker je Trnovski klanec jako nevaran za ljudi in živino, prav resno priporočam vladi, da bi se lotila zravnanja tega klanca in postavila vže v proračun za prihodnje leto primerno svoto.

Prebivavši Tominsko in Cerkljansko zgradilo je z velikim trudom in denarjem za silo skladišna cesta ob Idriji in si pridobilo svoto z državne Koroške ceste in pa s Kranjskim do Idrije. Ta cesta pa je neprimerno dolga blizu 10 milj; občine so od nje oddaljene in morajo se na posebej na lastne stroške graditi občinske ceste do skladišne ceste. Čeravno podpira to ceste država in dežela, ostala je in bo preozka in za promet le malo, za vojne namene pa neprimerna, dokler je ne sprejme država v svoje okrbovanje. Ker veže ta cesta po najkrajši poti Kranjsko preko Idrije do Logatec s lažjo mejo pri Ciginju, in je važnega strateškega pomena, stavim sledečo resolucijo: „Pozivlje se vlada, da sprejme v državno opravništvo skladišna cesta ob Idriji od državne Koroške ceste pri Ciginju preko Sv. Lucije do Velina, in od Velina do Čirknega po eni, od Velina do Idrije po drugi strani.“

Velike važnosti v trgovinskem in strateškem obziru je tudi državna cesta od Gorice do Ajdovšine, in od tod čez Col preko Hruševca do Logatec, in čez Vipavo in Razdrto do Postojne. V Ajdovščini, Šturjah in Lokavcu je vže sedaj večerastih tovarn, mlinov in žag zavoljo zlatne gonilne moči reke Hubelje in potoka Lokavčeka, katere pa se ne morejo še više razvijati zaradi slabe ceste in visoke voznine, in zaradi tega moral je velik mlin v Pali dolo vstaviti. Temu se dá priti v pomoč s tem, da visoka vlada ožine in strmine na tej 26 kilometrov dolgi cesti odstrani, kar bi se dalo doseči s svoto gl. 40.000, ki bi se dala na več let razdeliti.

Zatorej priporočam vis. vladi, da postavi tudi za to cesto primerno svoto v proračun za prihodnje leto.

Vladni zastopnik je odgovoril, da je vlada sprejela v svoj program zravnanje Koroške državne ceste ob Soči do Boveca, da se je vže za tekoče leto sprejela primerna svota, in da se bo to leto za letom nadaljevalo. Obljubi je tudi v prenos vzeti predlog glede skladišne ceste ob Idriji in pa za zravnanje in razširjenje ceste od Gorice do Ajdovšine.

Na to je bila sprejeta za Goriško sledeča svota: Za preloženje Koroške državne ceste med Srpenico in Zago 1. odplačilo gl. 15.000.

Sprejela se je tudi resolucija glede skladišne ceste ob Idriji.

Dopisi.

Iz bližnjih hribov. 25. februarja. — V Grgarju so našli pod neko skalo 15 kosov starinskega orožja iz bron. Kopali so kamnje blizu stare ceste proti Fofovici ter zideli na votlino, v kateri je ležalo ono orodje, podobno malim arpom. Zvedenci sodijo, da je to vojskino orožje iz dobe 400-500 let pred Kristusom. Ta starina pride v mestni muzej v Gorici.

Stekel pes se je klatil dne 20. t. m. po Kalski, Banjški, Batareki in Grgarski občini. Prišel je menda

Ako so pa Juda kje zasačili, kako je ljudi odiral, in so ga hoteli pograti domov, tedaj se je otil in sklicaval na „toleranco“. V vlogi dne 2. decembra 1786 prosita Juda Sameon Samuel in Izak, da bi ju ae poslali v Kromeriz, ampak jim dali ostati v Brnu.

Sicer je pa prosveta Jožefove liberalne dobe močno vplivala tudi na avstrijske Jude. Tudi oni so se deloma poliberalili t. j. zavrgli so vero v božnaravno razodenje starega zakona in v božji značaj sv. pisma. Staro ortodokseno in talmudsko judovstvo prelevilo se je počasi v tako zvano reformjudovstvo. Kaker mej kristijani, tako je tu mej njimi racionalizem razjedel vse, kar je pozitivnega, razodetega v judovski veri. Ravno ta prevrat pa je naredil judovstvo kristijanom še nevarniše in pogubniše. Reformjud ne dela bistvene razlike mej judovstvom in krščanstvom ampak je nasproti vsaki veri malomaren ali indiferenten. Njemu je, kaker našemu racionalistu, vera nekaka suknja, katero lahko sledeč ali oblečeš, kaker ti boljše kaže. Tako delajo tudi reformjudje: ako mu kaže, da bo pod krščanskim imenom uspešniše priporočal svojo kupčijo in svet alepil, prav, jutre se ti dá krestiti, v srci pa ostane tisti, kaker je bil. Od tega je prišlo, da imamo v Avstriji toliko krščenih Judov, ki se po mišljenju in teženju niti za las ne ločijo od nekrščenih. Taki gredo tako daleč, da pišejo katoliške časnike in članke, da snujejo po imenu katoliška podjetja, in barantajo s podobami svetnikov, z molki in drugimi enakimi na-božnostnimi predmeti.

iz vasi Avče. Koliker je pozvedela čepovanska žendarmarija, je vklal kakih 10 oseb in nekaj živali. Na Banjšicah je napal dečka, ko je šel v šolo, pa tudi nekoga mladeniča. K sreči ga vabili še tisti dcn. Priklati se je namreč v Grgar in tu napadel občinskega slugo, Andreja Doljaka. Moč je prvi napad odbil z nogo. Velika stekla zver se zopet zakadi vanj, a ta je bil zadosti srčen, da je psa zgrabil za vrat. Pestil ga je tako dolgo, da je prišel njegov sis, ki je pesa zvezal in potem s kamnom in kolom pobil. Čast, in zahvalo zasluži hrabri sluga, ki je tako nevarnega psa vgonobil ter sebe in druge rešil pred steklo mrho.

O. k. okrajno glavarstvo je hitro vzkazalo, da po imenovanih občinah morajo biti privezani vsi psi, presti pa, da se imajo takoj pobiti.

Iz Mirna. 26. februarja. Ne kupujte „na obroke“! Mej drugimi zli, ki nam jih je prinesel današnji pohlep po hitrem obogatitvi, je to, da so začeli nekateri oderušni fabrikanti in prodajalci ponujati in prodajati svojo robo proti vplači v obrokih. In pa še se stavijo pred svet za prave in nesebične „človekoljube“! Kako pa gre s to kupčijo? Prodajalci pravijo, da dajo svojo robo prav po ceni — po najnižji ceni — po fabriški ceni — po tako nizki ceni, da se jim ni bati konkurence, in še zraven na obroke! Kupovalec sme priti po robo brez solda v žepu in plačeval bode tudi le po malem, da sam ne bo vedel, kodaj je robo izplačal. Kdo bi ne šel k takemu prodajalcu? Kdo bi si ne priveščil potrebnega? si misli vboji kupec.

V resnici je pa tako. Kdor prodaja na obroke, nima robe, da bi jo zametal, in mora živeti s dobičkom svoje kupčije; zraven še postavi tudi svojo robo v nevarnost; in prav taki prodajalci iščejo od svoje skupne kupčije naglih in velikih dobičkov, kar se je slasti pri prvih poskušajah jasno pokazalo. Ta svoj namen doseguje marveč z galantarijskim blagom in z obleko, ki se po modi suče in spreminja; in največ kupcev najdejo pri neizkušeni mladini.

Moderna roba miče in se valjuje; mladina pa, nima denarja po velikem, ker je razvajena in si ga ne zna prihraniti; torej ni lepše prilžnosti, kaker kupiti robo pri „človekoljubu“ in jo plačevati po malem „v ratah“ — v obrokih; a na svojo veliko škodo in z nadodernškimi obroti.

Videl sem uro kupljeno na obroke za 12 for., ki je stala samih 8 for.; podobno za 4 ali 5 for., ki bi se jo bilo dobilo za polovico tega zneska. Enaka je z obleko, s katero se največ kupčuje in se jo plačuje „v ratah“; krojač pa trdi, da varčno kupljena, bi gotovo ne stala dve tretjini, in pa bi bila boljša.

V Gorici je par takih trgovcev posebno znanih — eden obrezan in eden neobrezan. ki našo vlogo mladino lupijo in ji svojo robo prodajajo; in kako nesebična da sta, se vidi posebno pri obrezanem, ki svoje prodajavnice širi in liči, kaker nobeden drug.

Da jih kupovanci ne oslepajo, imajo taki „ratarji“ po vaseh dobre vohane, ki ljudi poznajo. In kader je čas obleko ali drugo robo dobiti, vpraša trgovca prej za svet svojega mešetarja iz dotične vasi ali recimo „agenta“, in, ako ta pritrdi in pismeno priporoči pošlje, je vse dobro. Agent seveda mora pa biti zanesljiv mož, „posestnik“ i. t. d.; on tudi po vaseh denar tirja in „rate“ pobira ter jih nosi trgovcu-„človekoljubu“; za to pa dobiva svoje odstotke. Trговец pa jih lahko da, ko dobi v 4—6 mesecih po 600/0 in 800/0.

Torej ne kupujte na obroke! Marveč stavite si svoje male zaslužke v poštne hranilnice, kjer vam narasejo, in jih dobite o svojem času, ko boste hoteli; potem pa kupite si za nje robo pošteno in po ceni!

V Gorici, 27. februarja. — Veliko nočne počitnice se bodo — ako je res, kar smo slišali — na tukajšnjih državnih šolah letos prikrajšale. Šola bo še veliko sredo in celo velikonočni torek, tako da bodo bolj oddaljeni dijaki morali potovati, vračaje se v šolo, drugi velikonočni praznik. Res sicer, da je letos poduku nekaj dni odvzela influenza, vender se nam zdi to za dijake — da odkrito rečemo — pretrdo. Pretrdo — posebno za naše kraje, kjer se velika noč praznuje s posebnim veseljem in slovesnostjo. Zakaj bi se vender šolska oblastva nekoliko več ne ozirala na šege posamihih pokrajin? Za božič in novo leto se dá dijakom prostega celih deset dni — in velika noč se jim tako prikrajšuje! Mi bi celo velikonočne počitnice zdajšali vsaj do petka po prazniških in dijake rajši kaj več v šoli priklenili o drugem času n. pr. o pustu. Sicer pa bi ne šel še pozio celi svet, ako bi se vzelo par strani iz matematike ali fizike manj. Dijaki aploh potrebujejo več počitka in razvedrenja. Obloženi so preveč, zatorej je mej njimi toliko šibkin in bolehnih.

Ravno tako se nam ne zdi za naše kraje primeren čas velikih počitnic. Meseca julija se izpuščajo dijaki na deželo. Sadjja je še malo ali nič, ker večina ni še dozorela. Vročina drugi osena; in kar je

in adrave krščanske nazore se je hotelo nadomestiti s publicni slepilkami novega brezverstva. V malo letih so se razmere popolnoma predugačile, pojmi so se zmedli, da ni vže nihče prav vedel, kje ima glavo. Nenaravnega, ker prenatlega prevrata, in nove svobode, ki se je brezizjemno zagotovila vsem podložnikom, so se znali Judje okoristiti — seveda le v zvar in pogubo kristijanom. Ravno za časa Jožefa II in valed njegovih reform so Judje začeli staviti v Avstriji podlago svoje vелеmoči, kakeršno imajo dan-danes.

V neki knjižici, ki je izšla na Dunaji l. 1788, se bere vže polno tožb, kako se bira in večeršuje judovski živelj. Geisler nam v svoji zgodovini o tisti dobi pripoveduje: „Odkar se je vvedla tolerancija, vidimo Jude vedno bolj občevati z ljudmi iz viših krogov, in ravno tako, kaker se je prej nahajal duhoven po vseh družbah, se zdaj nahaja povsod Jud, kateri tako dolgo posojuje, dokler mu ima družina še kaj zastaviti.“

Začeli so barantajo; kristijani pa so kmalu tožili, da jih Judje potiskajo in pripravljajo ob dobiček. Bere se, da je cesar Jožef vže 16. jan. 1781 v tej zadevi odločil: „Ni nobenega razloga, da bi se judovskim trgovcem v Brnu (podelila v škodo kristijanom večja prostost na tamošnjih trgih, kaker so jo uživali do zdaj.“ Istega leta najdemo, kako se cesarju tožili suknarji s Češkega in iz Meravije proti judovskim kupcem.

Da celo, kaker se bere v zapisniku cesarskih odlokov, so Judje 1782 vse Pardubičane na Češkem pregovorili, da so se hoteli pojuniti.

najslabše veliko krajev, naše dežele je skoraj brez vsake sence, na mnogih, kakor n. pr. na Krauu, večkrat pogrešajo celo vode. Dijaku potemtakem ne ostaja drugega, kakor da cele dneve tiči doma v tesni, navažno ne prav snažni kmetški hiši. Ko je pa septembra grozdje dozorelo in se bliža bendima, katera je za vinske kraje najlepši, najveselejši čas, ko prihaja zrak hladueji, morajo dijaki v šolo. Po našem mnenju bi se imeli velike počitnice spet preložiti na kasnejši čas, tako da bi šolsko leto pričnelo z drugo polovico oktobra.

Politični razgled.

Komaj so bile spravne točke mej vlado in zaupnimi možmi obeh narodnosti na Pemske sklenjene in objavljane, vže so bili nemški liberalni listi zagnali krik, da sedanja desnica drž. zbora razpade, ker levičarji se bodo zvezali z Poljaki in s temi imeli večino v zboru. Taaffe-jevo ministerstvo pa bode moralo ali sceloma odstopiti ali vsaj se prenoviti in spopolniti z možmi z leve, ki vže toliko časa hrepenè po ministerskih stolih. Znano je tudi, da je prav grof Hohenwart voditelj in glava celi desnici. Ko so se levičarji tako zibali v sladki nadi o razpadu desnice, prinesejo kar naenkrat prvič polvradni listi vest in za njimi jo potrjuje tudi „Wiener-Zeitung“, da je cesar grofa Hohenwarta odlikoval z velikim križem Leopoldovega reda. To odlikovanje načelnika cele desnice govori dovolj jasno, da se hoče Taaffe, ki je tako spretno premagal težave na Pemske, še dalje opirati na sedanjo desnico in da vživa popolnoma cesarjevo zaupanje. Ni tedaj čuda, da mu pri teh razmerah levičarji, kar jih je v proračunskem odseku, niso hoteli dovoliti dispozicijskega zaklada in da so vsi kot eden mož proti njemu glasovali. Pa tudi nemški konservativni so se jeli zadnji čas kujati in postopati proti ministerstvu z nekakim nezaupanjem; vsaj oni poslanci, ki so udje proračunskega odsega, niso bili navzoči pri seji, v kateri se je razpravljalo o dispozicijskem zakladu, ter so potem tudi nekako opravičili svojo odsotnost z neko izjavo v listih, v kateri pravijo, da za zaklad niso mogli glasovati, proti njemu pa tudi niso hoteli, ker se je njim to zadnje zdelo v tem trenutku neumestno, ko se bode in se tudi mora v kratkem razjasniti v gosposki zbornici sedanji kritični položaj. Oni imajo tu pred očmi šolsko vprašanje; in kakor bode to v gosposki zbornici rešeno, potem bodo tudi oni vravnali svoje postopanje nasproti vladi. Kakor kaže, treba bode pogajanj in kompromisov tudi z nemškimi konservativci, ker sicer desnica v resnici razpade; bil bi pa vendar vže enkrat čas, da tudi ministerstvo odjenja in da dovoli spet versko šolo.

Od kar smo pisali zadnji politični razgled je imel drž. zbor samo dve seji. V prvi je finančni minister predložil postavni načrt, vsled katerega se ima preravnati vžitninski davek za mesto Dunaj, ter tudi odpraviti nasipi in mitnice, ki zabranjujejo razvoj dunajskega mesta. Dunajčanje so namreč prosili, da bi se vžitninski davek popolnoma odpravil in dotični odpadek na davkih razdelil kot redni davek na vse davkoplačevalce, kakor tudi, da bi se nasipi ob mestu dali v popolno last dunajskemu mestu; ali vlada teh prošenj ni mogla iz finančnih ozirorov popolnoma vslišati, ter bode le mitnice iz mesta prestavila zunaj predmestij in tudi ta pritegnila k vžitninskemu davku; od nasipov bode po mestu brezplačno prepustila tisti prostor, ki bode prestal, ko bode dodelana namerjevana mestna železnica. Tu naj omenjamo le še treh interpelacij, ki so se stavile v teh dveh sejah; prvo je stavil posl. in starokatoličan Bendel in vpraša ministra, bi li ne bilo prav, da bi namestniki onih ljudskih učiteljev, ki so ob ednem šolski nadzorniki, za čas svojega nadzorstva dobivali plačo iz državnega, in ne več iz deželnega, oziroma okrajnega zaklada, ker vlada ne misli več ljudskih učiteljev, katere plačuje dežela ali okraj, ampak profesorje sred-

njih šol ali pa duhovnike imenovati za šolske nadzornike. Drugo interpelacijo je stavil isterski posl. de Franceschi, v kateri očita pedenski okr. sodniji pristranosti. V tretji pa se je posl. dr. Pscheiden pritožil čez nesramne napade na duhovnike v učiteljskem listu „Volkschule.“ V obeh sejah pa se je razpravljala pristojbinska postava, katere namen je dosednji pristojbinski davek v nekoliko spremeniti in sicer tako, da bi se malim posestnikom pristojbine znižale, igralcem pa naložil davek, da bi vlada s tem zadnjim davkom vdobila, kar jej odpade vsled znižanja pristojbin za manjše posestnike. Postava se je sprejela in igralcem zvišal davek od tri na pet od sto.

Poslanci in drugi zaupni možje mladočeski so hoteli v „Narodnih listih“ izdati neko izjavo glede dognane sprave med Nemci in Staročehi, ali drž. pravništvo je tisto številko zaplenilo. Mladočehi drugim točkam spravnim še niso toliko nasprotni, le to jih najbolj jezi, da se ustanovi tudi kurija veleposestnikov, ki bode tudi imela svoj „veto.“ Oni tudi zahtevajo, naj vsi česki poslanci položijo svoje mandate in česki narod naj z novimi volitvami pokaže, ali odobruje spravo ali pa ne.

Ogrska vlada je predložila drž. zboru postavni načrt, vsled katerega se ima na državne stroške postaviti spominek ranj. grofu Andrassy-u.

Na Nemškem so se vršile te dni volitve v državni zbor; izid ni še dobro znan, posebno ker bode treba več ožih volitev; le toliko je gotovo, da bode katoliški centrum štel vsaj toliko udov, kakor jih je imel do zdaj; vladne stranke so izgubile več okrajev, mej tem ko se socijalni demokrati povrnejo v zbor v zelo pomnoženem številu, ker vže zdaj je voljenih 20 socijalistov in pri ožih volitvah so nadejajo pridobiti še kak sedež.

Na Portugalskem se nekaj kuha; protidinastične demonstracije, katerih se vdelujejo še celo vojaki, so na dnevnem redu; listi pa vže celo pišejo, da zna nastati v ednem mesecu velik prevrat v deželi in da se razglasi republika.

Rusija je po nemškem zastopniku v Bolgariji, kateri ob ednem zastopa tudi njo, tirjala od bolgarske vlada, naj ji izplača dolg denarno svoto, katero jej dolžuje od zadnje okupacije sém; ministerski svet je sklenil, da hoče kmalu vstreti ruskim zahtevam in denar vročiti nemškemu zastopniku.

Domače in razne vesti.

Č. g. Andrej Škert, vikarij v sodanem pokoji, je 26. t. m. po dolgi in zelo mučni bolezni, previden se av. zakramenti za vmirajoče in vdan v voljo Božjo v 45. letu svoje starosti vmril tukaj v Gorici, kamor se je bil, iskaje si zdravja v milejšem goriškem podnebju, preselil pred kakimi petimi meseci. Kaplanoval je najprej v Tominu, potem pa bil vikarij v Oblokah in slednjič skoz 11 let oskrboval tešavni vikarijat Kalski, kjer je tudi s mnogim trudom in velikimi težavami sezidal novo, prav lepo in veliko cerkev. Prav pred letom dni je bil začel boleti; bolezni se mu s početka ni zdelo nevarna, ali postajala je dan za dnevom hujša; iskal je pomoči pri zdravnikih tu in tam, še celo na Dunaj je bil šel, da bi ga zdravili tamnošnji veljaki v zdravniški stroki. Dva meseca je ostal na Dunaji, ali proti njegovi bolezni niti dunajski profesorji niso imeli več leka. Vrnivši se z Dunaja in viderivši, da težavne službe ne more več opravljati, prosi za začasno vpokojenje in se presele v Gorico. Bil je zgleden duhovnik, priden delavec v vinogradu Gospodovem, vesel tovariš v družbi in polen zdravega dovtipa. Da je bil tudi pravi narodnjak, nam pač ni treba še posebe omenjati. Včasih je tudi v liste poslal kak dopis in pred kratkim je tudi „Soča“ prinesla iz njegovega peresa podlistek „O čudnih muhah“. Njegovo truplo prepeljejo k sv. Luciji, da je pokopljejo na pokopališču njegovega rojstnega kraja. Blagega g. Andreja priporočamo v molitev vsem njegovim duhovnim sobratom, kakor tudi prijateljem in znancem. N. v. m. p.

Služba duhovnega oskrbnika v c. kr. kazni-nici Gradski je vže razpisana do 27. marca. Plača

znaša letnih 700 forintov, aktivitetne doklade 175 for., 100 for. za stanovanje; slednjič še kurjava in svečeva, katera se prejema ali v blagu ali pa namesto tega 85 for.

Kdor se hoče oglašiti za to službo, naj pridene prošnji dotična spričevala in pisma, iz katerih bo razvidno njegovo dosedanje službovanje; nadalje naj se skáže, da zna italijansko, slovensko in vsaj nekoliko tudi nemško. Prošnja se ima nasloviti do c. k. višega državnega pravništva (Oberstaatsanwaltschaft) v Tratu in poslati tukajšnjemu nadšk. ordinarijatu.

Potovanje v Rim. Tisoč tristo let je vže preteklo, odkar je sv. Gregorij Veliki sedel na papeževi Stolicy, in v spomin tega dogodka se pripravljajo avstrijski katoličani na romanje v Rim. Iz oklica, katerega je izdal odbor za romarski vlak, poimeno: Sv. Gregorij je gledal stari svet v njegovih sadojnih zdihljajih. Boril se je vedno nevmorno za blaginjo človeštva in njegovemu duhu, ki ga je vodil Bog, posrečilo se je, iz nevaahljivega vira pravega življenja, iz svete cerkve vdahniti človeštvu novih moči, storiti novi svet, noseč povse znak njegovega duha. Gregorijev duh je vkrotil divje narode, njegov duh navduševal je vse velike misijonarje in odine nositelje prosvete in omike srednjega veka, njegov duh je navdajal one svete moče, ki so narod za narodom pridobivali za edino pravo vero in priveli jih v naročaj sv. cerkve. Kako bi zabiti mogli očetov slovan-skih narodov, papežev Ivana IV., Ivana VIII. in velikega Nikolaja I.; v njih je bival Gregorijev duh; Gregorijev duh bival je v sv. Cirilu in Metodu, apostoli slovan-skih. Stari krščanski socijalni red, najlepše tisočletje svetovne zgodovine, pognal je svoje kralje iz Gregorijevih idej. Gregorij Veliki je oče krščanske zapadne omike, prevržen nastavnik kraljstva Božjega na zemlji.

Ni li torej prav, da se hvaležni krščanski svet pripravlja na grob velikega Gregorija, k prestolu njegovega velikega naslednika?

Da — do tega sili nas mila časa. V več nego tristoletnem boji so preobrazile sile tomo podoba sveta kaj žalostno.

Razkrojeno v posameznike podobno je človeštvo valovitemu morju, ki proti vzburjeno v svojih globinah po napuhu in pohlepu vničil ves red, vse ideale. Skoro se zdi tako, kajti tudi mogotci klanjajo se molohu prevrata. Spomin na Gregorija vzbuja novo upanje. Kakor se skala ne vdaja razburkanim divjim valovom, kakor svetilnik rešilno pošilja svojo luč s valovi se borečim mornarjem v viharni noči, tako trdno stoji svet Petrov, tako od njega prejemamo moč in rešitev. Sicer je papež vjet, preté mu v lastni hiši — toda ne klanja se. Rastóča naslomba na papeški Rim je edino poročstvo boljše bodočnosti, kajti kjer je Peter, tam je cerkev, in kjer je cerkev, tam je Jezus Kristus, v katerem edinem je rešitev in sreča človeštva.

Na noge torej, katoličanje našega starega in častiljivega cesarstva; pridružite se tudi vi živahnemu gibanju! Ravno habsburška monarhija morala bi se posebno naslanjati na Gregorijeve dediče, kajti ona je bila od začetka poklicana, da brani kakor trdno zidovje krščanstvo silnih napadov, da mirnim potom razsodi mej mogotci, borečimi se za lastne interese. Poklic in nevarnost deli s stolom Petrovim. Stopiti hočemo pred sv. Očeta in se mu kot zamestniku Božjemu pokloniti; iz Njegovih ust hočemo sprejeti svete za svoje delovanje.

To so res krasne besede; Bog daj, da bi tudi mej vernimi Slovenci našle odmeva.

Vožnina je zelo znižana: z Dunaja v Rim in nazaj pride na I. razred 96 gl., na II. razred 71 gl., na III. razred 47 gl.

V sredo 9. aprila pojde z Dunaja poseben vlak južne železnice, potovanje je preračunjeno na 15 dni.

Naznanila za vdeležitev naj se pošiljajo odboru za romarski vlak: Wien, Stadt, Annagasse Nr. 9. in sicer do 20. marca t. l.

Resnici čast. Pod tem naslovom prinaša „Slovenec“ št. 46. naslednje pojasnilo: „Nova Soča“ je objavila v svoji 7. št. dopis iz Ljubljane, kjer čitamo: „Vrednik „Slovenec“ je rekel med drugim, da neka zvezda v Gorici vže terti in da sta dva velmoža naša nasvetovala dr. vit. Tonklju, naj poskrbi za korenito premembo pri vredništvu „Soča“. Ta stavek je povzeten v zadnji številki „Soča“. Da stvar pojasnimo, naglašamo, da naš vrednik ni govoril o nikakem „zahodu zvezde“, niti rabil ni te besede in tudi ne imenoval nobenega velmoža. Rekel je po priliki, kajti besed ni nismo stenografovali: „Kar pa se tiče vredništva „Soča“, čel sem iz neaahljivega vira, da sta dva odlična muža svetovala g. dr. vit. Tonklju, naj premeni vredništvo, torej naj ne sklene občni zbor, da se „Soča“ izključi.“ Tako se je glasil dotični odstavek, ki je sedaj prišel v drugi podobi med svet.

Vprašanje o norišnici ni še zaspalo. Kakor poročajo nekateri tržaški listi, zbral se bode v kratkem odbor v katerem bodo člani treh provincij: Trst, Gorica in Ljubljana razpravljali o skupni norišnici

za celo Primorje. Res, edino po ti poti pridemo kdaj do norišnice, ki bi se imela sezidati po najnovejših zdravniških zahtevah. Naša dežela sama bi pač ne zmogla velikanskih stroškov za zgradbo norišnice. Prav tedaj, da se združimo in si tako olajšamo breme.

Prenaredba na naših gimnazijah. Pred kratkim je zborovalo na Dunaji pod predsedništvom naučnega ministra bar. Gauča nekaj šolskih nadzornikov, da se zviše neke prevaredbe na gimnazijah. Sklenilo se je mej drugim: Kemija se bo odsej naprej podučevala kakor poseben predmet. Živalstvo se bode končalo v prvem gimn. razredu. V prvem tedaju drugega gimn. razreda se bode podučevalo v mineralogiji, v drugem pa v botaniki; v tretji se bode podučevalo fizika, v drugem tedaju četrtega gimn. razreda pa kemija. Nadalje se je tudi sklenilo, da se pri maturi ne oproste iz fizike vsi oni dijaki, kateri imajo v zadnjih štirih tedajih „hvalevredno“ v spričevalu, ampak izvanredno le „nekateri“ dijaki. Sicer glej o tem današnji vvodni članek.

Požar. Dne 26. februarja t. j. zadnje sredo, je po noči pogorela do tal hiša M. Čubeja, mizarja v Solkanu; ogenj je pokončal tudi vse pohištvo z orodjem mizarkega rokodelstva vred, nadalje žaganice in priprave za mizarstvo. Čubeja uže je ista nesreča zadela še le pred desetimi meseci, maja 1. 1899. Še ne v enem letu tedaj dvakrat požar! Pogorelec je bil zavarovan.

V Moši pri Gorici pogorela je v noči od petka do sobote zakristija z vso cerkveno opravo. V soboto zjutraj je hotel cerkvenik odpreti cerkev, ali dim, kateri je puhnil iz cerkve, ga je odvrnil. Začel je tedaj zviniti in hitro se je nabralo veliko ljudstva, katero je začelo gasiti. Ko so vendar odprli cerkev, videli so, da ni ognja v cerkvi, ampak v zakristiji. Sreča, da so bila vrata od zakristije zaprta, drugače bi bila cerkev gotovo pogorela. Iz vseh bližnjih vasi pritoklo je ljudstvo gasit in tudi nekateri gasilci iz Podgora. Ko so nekateri ljudje gasili, nosili so drugi kar je bilo mogoče iz cerkve, da so rešili vsaj izpostavljenno cerkveno opravo. Vzrok ognja je, kakor se misli, neprevidnost cerkvenih strežnikov; v petek pop. ob 5 $\frac{1}{2}$, so imeli v Moši križev pot z blagoslovom; kakemu strežniku je padel vogel na obleko, katero je po blagoslovu vrgel v omaro; tu se je ogenj prijel še druge obleke ter se tako razširil po zakristiji od 5 $\frac{1}{2}$ pop. do 5 $\frac{1}{2}$ zjutraj. Vsa cerkvena oprava in posode so pogorele. Škoda je okolu 4000 - 5000 gl. Cerkev in zakristija je bila zavarovana od 1. t. m. pri „občini zavarovalnici“ v Trstu; toda škoda presega zavarovano svoto.

V Podbrdu je vbil predzadnje sredo neki Pet. Valentinčič nokega Jak. Mihelača vsoled prepira, katerega sta imela v torek v gostivni. V sredo se oboroži Valentinčič z dolgim nožem in napade na cesti Mihelača ter ga rani smrtno na prsih in na strani, vsoled česar je vboji M. tudi hitro vmrl. Vbijavca je zasačila hitro žandarmerija ter ga odvedla v Tomin.

Poroka nadvojvodinje Marije Valerije, hčere presv. cesarja, z nadvojvodom Salvatorjem je določena, kakor poročajo časniki, na 18. avgusta t. l. na rojstni dan presv. cesarja.

Nesreča. Dne 21. t. m. gledali so nekateri otroci pri Mostu, ko so spravljali led v ledenico. V igri povleče neki otrok druge otroke, in 6 letni deček J. Boškin pride preblizo voza, da so zvrnili led nanj; nesrečni deček je vmrl takoj.

Influenca se je iz Gorice in okolice preselila v našo gore. Kakor se nam poroča iz Kanalskih hribov, razsaja zdaj kaj pridno po teh krajih. Ne pa le ljudi, ampak tudi živali obiskuje. Poginilo je baje za influenco posebno veliko mačk. Prigodilo se je nekje, da so otroci mladi mački, ki jo je tlačila influenza, vlili olja skoz gobčič. Ko se ji je olje prekuhalo v želodec in izkadiilo, je bila popolnoma ozdravljena. Tudi nekaj novega!

Kaj res? Judje niso sicer zanesljivi, in ne verjamemo jim radi. Tako tudi „Corriere“ ne. Vendar neredkokrat oni prvi izvajajo razne skrivnosti; čeravno se ne zdi več popolnoma skrivnost, kar mislimo tu reči. „Corriere“ namreč piše, da bo o prihodnjih volitvah za državni zbor pri nas kandidoval tudi v. č. g. profesor in dož. poezanec Vekoslav Spinčić. — Je res?

Petardovci obsojeni. Kaderkoli je prišel zadnji čas v Trst kak od cesarske hiše ali se je imela vršiti kaka patrijotična slavnost, so vže morale pokati petarde; in dolgo se ni moglo priti na sled in zvedeti, kedo so tisti, ki vganjajo te „otročarije“, kakor je o svojem času rekla „Triester Zeitung“. Se le preteklo leto se je redarstvu posrečilo, da je zasačilo in spravilo pod ključ štiri mladeniče, ki so pri tem veleizdajskem početju sodelovali; ti so bili: Dominik Sacco, Rascovich, Clementini in de Fran-

ceschi. Proti njim je bila 20. t. m. končna obravnava pri sodnji v Trstu, ki je tudi vse štiri obsodila v ječo in sicer prve tri na poldrugo in zadnjega na dve leti; prvi se še, ker ni avstrijski podanik, po prestani kazni potisne čez mejo.

„Ljubezljivosti stare „Soče“ — pod tem naslovom se je spravil nad nas v „Popotniku“ neki „mlad učitelj“ iz šolskega okraja goriškega. Seveda mu je sedanja šolska postava nedotakljiva — sacrosaneta. Počakamo, da se izpiše. Potem mu bomo odgovorili; ne pa v „Soči“, ampak drugje. Razpravljali pa bomo šolko in učiteljsko vprašanje, ker to pravico nam daje vsa naša država, v kateri živimo kot poštene davkoplačevalci, država, v kateri so ljudske in druge javne šole državni zavodi, tako da sme o njih svojo sodbo svobodno izreči vsak državljan. Potem boste videli, ali še kaj razumemo o šoli. Na druga obrekljiva, zlobna zavajanja se ne oziramo. S j dopisnik sam pravi, da je „mlad“. Tudi mi bomo vedno dobro ločili mej „starimi“ in „mladimi“.

„Sokol“, telovadno društvo v Ljubljani, si je oskrbel za pustno „maskerado“ dne 18. februarja posebno spominsko medaljo iz papirja. Na sprednji strani se nahaja sokolec, ki drži na meč nabodeno „Sočo“, na katero spodnji strani se bere: „Krvavo ategno“.

Ravno tako je „Sokol“ za te slavnost oskrbel posebno izdajo „Brusa“ v mali obliki. Ta številka se je — naravno — poselala tudi vredniku „Soče“, katerega zadevajo tri točke te izdaje. Mej drugim se bere naslednje natančilo: „Proda ali v najem odda se glavni cepce, kol in kibra šmira“ pod vsakimi pogoji. Posebno priporočljivo so te stvari znanim somišljenikom v Ljubljani. Ponudbe pod: „Vredništvo stare „Soče“ v Gorici.“

Mej drugim imamo tudi kratko povest v petih poglavjih z naslovom: „Pariz v koši“. Povestica je precej podla, in žalostno pojasnjuje, kak duh veje v telovadnem društvu ljubljanskem. Res, vboji narod, katerega se kuži in sprijuje na tak način. In vendar je baje „Sokol“ veleno odno, idealno-slovensko društvo!

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je potreba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občinske vrade, šolske, molitvene knjige, liste ilustrirane in za modo, slovstvena dela vseh strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno in najcenejše.

Nadejaje se mnogih naročil se priporočam z odličnim spoštovanjem

J. Pallich.

Potilja blago dobro spravljeno in poštino pristo!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vljudo pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstrance, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrni. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Potilja blago dobro spravljeno in poštino pristo!

Ne le tutte traffiche nonché negozi di galanteria.

L'ottimo papiro dei cigarette è il soltanto

LE HOUBLON

FABBRICATO TRAFICATO DI CAWLEY & HENRY PARIGI

MEDAGLIA D'ARGENTO, ESPOSIZIONE UNIVERSALE PARIGI 1889.

Deposito generale: OTTO KANTZ & Co., VIENNA.

Peronospera - škropilnice
po Allweiler-jevem sistemu.

Toliko javni zavodi kot zasebniki priznali so te škropilnice kot najboljše in primernejše za škropljenje tert proti peronosperi ali strupeni rasi. — Posebno jih priporoča še njih pripravnost in ročnost pri porabi in nošnji. Ker so iz take rude, katere ne oksiduje so tudi zelo terpežne.

Natančneja pojasnila o njih rabi in ceni podaja edini založnik

GEORG HENKEL
na Dunaji, III Sechskrügelsasse Štev. 16.

Dobivajo se vže zdaj v nekaterih boljših prodajnicah železa.

Če bi jih hotel pa še kdo imeti v razprodajo naj se oglasi.

Weisse Seidenstoffe von 60 kr.

bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 150 versch. Qual.) — vers. roben- und stückweise porto- u. zollfrei das Fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Štev. 54
Op.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di Pietà) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bo dne **10. marca 1890** in naslednje, **javna dražba (kant)** norešenih zastav IV. četrt leti 1888 t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra, decembra 1889i

V GORICI dne 7. februarja 1890.

Po kratki rabi prekoristno zobno čistilo.

LEPOTA
zob

KALODONT F. A. SARG'S SOHN & CO.

c. k. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se pri lekarničarjih parfumeurjih itd., 1 kos 35 kr. — V Gorici pri G. B. Pontoniju, A. de Gironcoli, lekarni Kürner in Cristofollettiju.

Na drobno in na debelo.

JOŽEF CULOT

v GORICI v RAŠTELJI;

obilna in mnogovrstna zaloga norimberških, galanterijskih, malih reči in igrač.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzirarje) kramarje, čevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob, roženkrance itd.; priporoča svojo veliko zalogo **ures** ali lepotečij, tapicerij, olupčevalnega papirja kakor tudi zlate in srebrne podlage za **mrtvaške truge** po fabričnih cenah, veliko zalogo sveč in veliko zalogo čevljev vsake sorte za male in velike cene in može itd. Le Grifon e Houblon.

POSEBNOST!

VRTNA SEMENA

vsake vrste in gotove dobrote.

CENE

tako nizke, da se ni bati tekmovanja.

Na drobno in na debelo.